

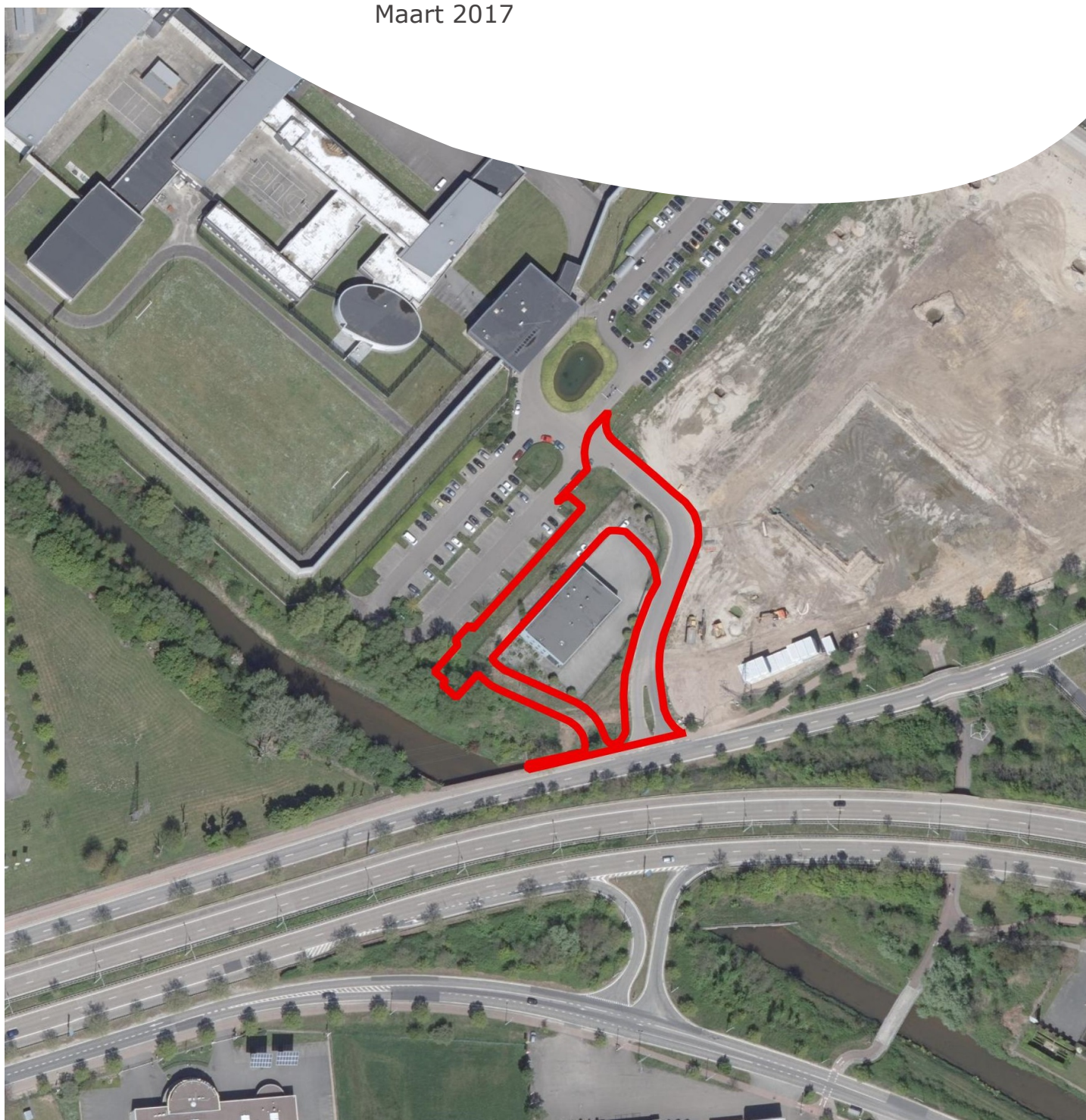
RAPPORT 373

Archeologienota
Hasselt, Zwarte-Brugstraat

Aanleg van een bezoekersparking met
toegangsweg voor de politie

Deel 1: Verslag van resultaten

Inge Van de Staey
Maart 2017

ARON-RAPPORT 380

ARCHEOLOGIENOTA

HASSELT, ZWARTE-BRUGSTRAAT

AANLEG VAN EEN BEZOEKERSPARKING MET TOEGANGSWEG VOOR DE POLITIE

Inge Van de Staey

Tongeren
2017

Colofon

ARON rapport 380 – Archeologienota – Hasselt, Zwarte-Brugstraat. Aanleg van een bezoekersparking met toegangsweg voor de politie.

Erkend archeoloog:	Inge Van de Staey
Auteurs:	Inge Van de Staey
Bijdragen:	/
Foto's en tekeningen:	ARON bvba (tenzij anders vermeld)
Wettelijk depot:	D/2017/12.651/36

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau
Neremweg 110
3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel: 012/225.250
fax: 012/770.034

© ARON bvba, Archeologisch projectbureau, 2017

INLEIDING	2
DEEL 1. VERSLAG VAN RESULTATEN	3
Hoofdstuk 1. Bureauonderzoek	3
1 Beschrijvend gedeelte.....	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1. 2 Onderzoeksvragen en randvoorwaarden	5
1. 3 Beschrijving van de geplande bodemingrepen	5
1.4 Werkwijze, verloop en actoren	6
2 Assessment	8
2.1 Situering van het onderzoeksgebied	8
2.2 Historische situering en gaafheid van het onderzoeksterrein.....	9
2.2 Impact van de bodemingrepen	13
2.3 Kenniswinst	13
2.4 Onderzoeksvragen.....	13
2.5 Datering en interpretatie	14
3. Samenvatting	15
DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	16
1. Gemotiveerd advies	16
1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek	16
1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied	16
1.3 Impact van de geplande bodemingrepen.....	16
BIBLIOGRAFIE	
BIJLAGEN	
Bijlage 1: Kadasterplan	
Bijlage 2: Afbeeldingen- en plannenlijst	
Bijlage 3: Bestaande toestand	
Bijlage 4: Ontworpen toestand	
Bijlage 5: Rioleringsplan	
Bijlage 6: Dwarsprofielen	
Bijlage 7: KLIP	

Inleiding

De initiatiefnemer plant aan de Zwarte-Brugstraat nabij de Herkenrodesingel te Hasselt (prov. Limburg) de aanleg van een bezoekersparking en toegangsweg voor het politiegebouw.

Gezien voor de realisatie van dit project een stedenbouwkundige vergunning vereist is, bodemingrepen uitgevoerd worden, het terrein niet in een gebied ligt waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, het terrein niet volledig binnen een gabarit van een bestaande lijninfrastructuur valt, niet in een beschermde archeologische site of vastgestelde archeologische zone ligt, het perceelsoppervlak groter is dan 3000 m², de bodemingreep groter is dan 1000 m² en de aanvrager publiekrechtelijk is, is het toevoegen van een bekrachtigde archeologienota aan de vergunningsaanvraag verplicht.¹

Een archeologienota is een document dat opgemaakt wordt op basis van een archeologisch vooronderzoek en dat niet alleen administratieve gegevens van het onderzoeksgebied bevat, maar ook een verslag van de resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek, een voorstel van beslissing en een plan van aanpak voor de maatregelen die daaruit volgen.² Het doel van het archeologisch vooronderzoek bestaat in het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische site in een onderzoeksgebied en indien deze aanwezig is te bepalen wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van de bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.³

De *Code van Goede Praktijk* versie 2.0 voorziet in de opmaak van een '*archeologienota met beperkte samenstelling*' indien de confrontatie tussen de toekomstige werken en één doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader aantoont dat:

- 1° met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
- 2° de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
- 3° verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst.

Vermits de confrontatie van de uitgevoerde werken en de historische situering aantoonde dat verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst, werd enkel een bureauonderzoek met beperkte samenstelling uitgevoerd (Deel 1) en werd geen *Programma van Maatregelen* opgemaakt. Het gemotiveerd advies hiervoor wordt beschreven in Deel 2.

¹ Zie hiervoor de beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek bij het aanvragen of verlenen van vergunningen. https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

² Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen (CGP)(2015), 15.

³ CGP 2016, 27.

DEEL 1. VERSLAG VAN RESULTATEN

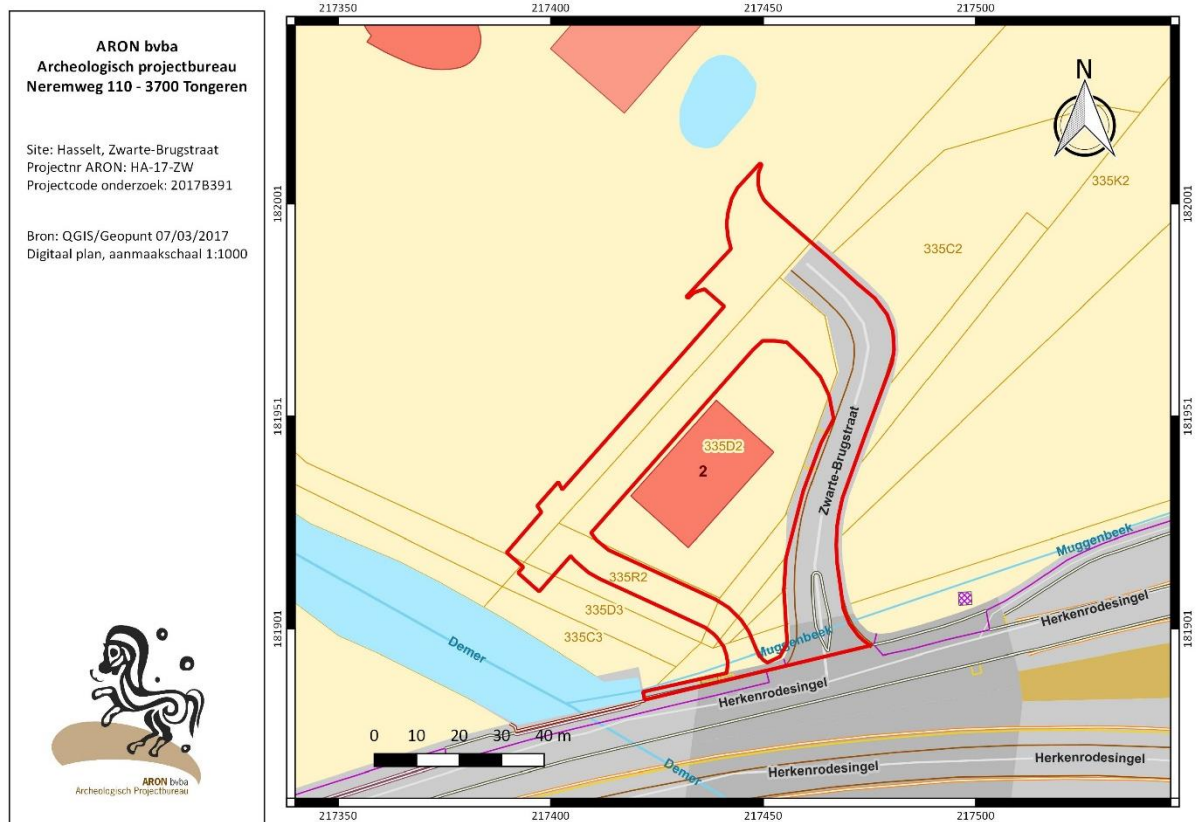
Hoofdstuk 1. Bureauonderzoek

1 Beschrijvend gedeelte

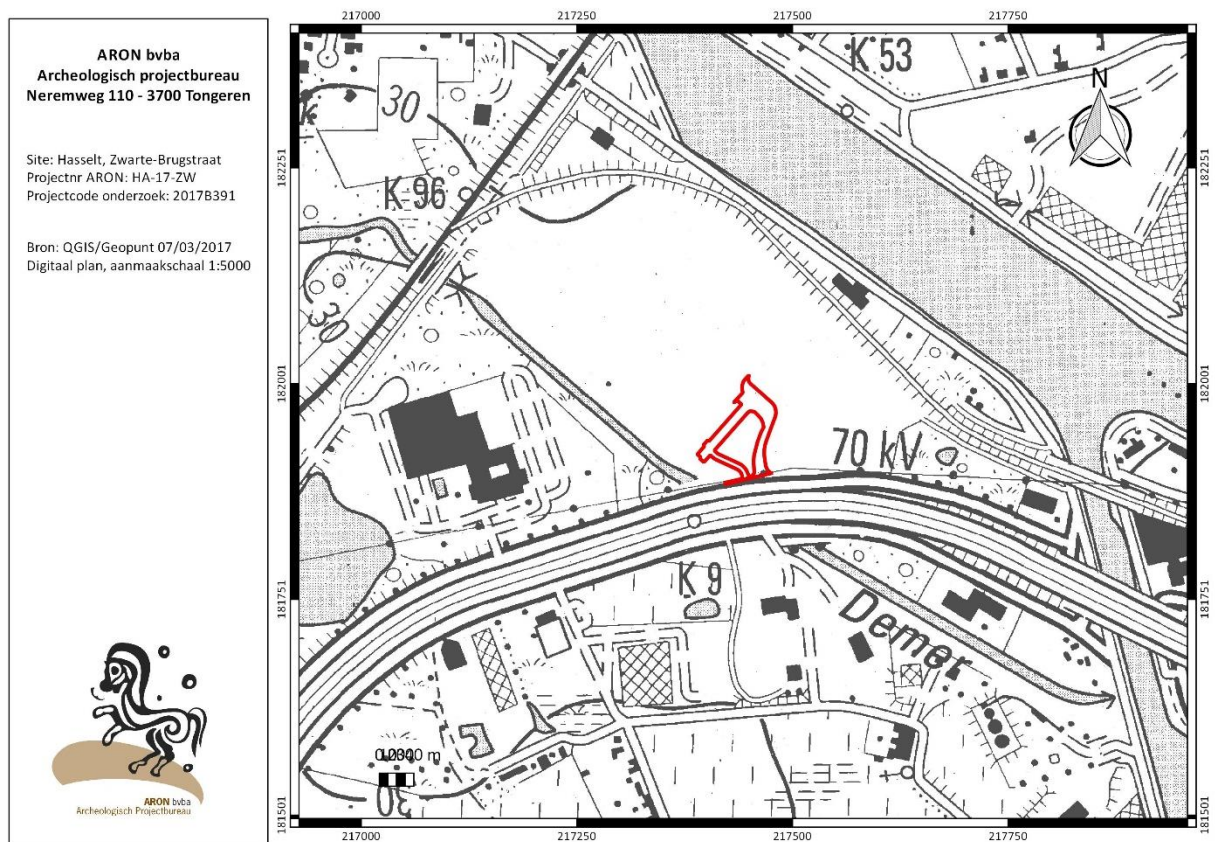
1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2017B391	
Naam en erkenningsnummer Archeoloog	Inge Van de Staey OE/ERK/Archeoloog/2015/00087	
Rechtspersoon	ARON bvba Archeologisch Projectbureau, Neremweg 110, 3700 Tongeren OE/ERK/Archeoloog/2015/00006	
Andere actoren en specialisten binnen het project	Functie	Naam
	/	/
Extern wetenschappelijk advies	Nvt.	Nvt.
Locatiegegevens	Hasselt, Zwarte Brugstraat	
Oppervlakte	Het totale projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 3250 m ² .	
Bounding box coördinaten	xMin,yMin 217389.60,181884.24 : xMax,yMax 217480.77,182010.58	
Kadasternummers	Hasselt, 7de afdeling, sectie G, nrs. 335/A3 (deel), 335/9B (deel), 335/D2 (deel), 335/D3 (deel), 335/R2 (deel), 335/A2 (deel), 335/K2 (deel), 335M2 (deel), 335C2 (deel) en 335R2 (deel)	
Thesaurusthermen⁴	Bureauonderzoek, Hasselt, Zwarte-Brugstraat, politie	
Overzichtsplan verstoringen	Zie Afb. 4: Kleurenorthofoto en Afb. 10 - BIJLAGE 7, Klip plan	

⁴ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

Afb. 1: Kadastraal plan met perceelgrenzen en afbakening van het onderzoeksterrein in het rood.

Afb. 2: Uittreksel uit de topografische kaart met afbakening van het onderzoeksterrein in het rood.

1. 2 Onderzoeksvragen en randvoorwaarden

Volgende onderzoeksvraag zal tijdens het bureauonderzoek behandeld worden:

- **Welke doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader leidt tot de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling en beschrijf dit aspect.**

Randvoorwaarden:

Vermits verwacht wordt dat aan de voorwaarden voor de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling voldaan zal worden, wordt de archeologienota volgens dit traject opgemaakt.

1. 3 Beschrijving van de geplande bodemingrepen

De initiatiefnemer plant de aanleg van een bezoekersparking en toegangsweg voor het politiegebouw te Hasselt, zie BIJLAGE 4 en Afb. 3.

Concreet betreft het de aanleg van een bezoekersparking van 29 plaatsen, waarvan er twee voorbehouden worden voor andersvaliden. De toegangsweg voor de parking wordt aangelegd ter hoogte van de huidige Zwarte-Brugstraat. Voor deze werken is ook een tijdelijke weg noodzakelijk om de toegang tot de gevangenis te garanderen tijdens de werken. Na de realisatie van de werken wordt deze tijdelijke weg terug opgebroken.

Verwijdering bestaande verhardingen

De bestaande verhardingen, met name het huidige wegdek en de parking in het noordelijke deel van het onderzoeksterrein, worden opgebroken alvorens nieuwe verhardingen aangelegd worden. Dit zal gebeuren tot op de maximale huidige diepte van de verhardingen, vermoedelijk maximaal ca. 70 cm onder het huidige maaiveld.

Deze werken zullen machinaal gebeuren.

Aanleg van de bezoekersparking, voetpaden en wegenis (wegenis, voetpaden en parking)

Voor de bezoekersparking worden er betonstraatstenen gebruikt. De toegangsweg zal aangelegd worden in een betonverharding, ingezaagd op een raster van 2,97 x 2,97 m. De maximale uitgravingsdiepte voor deze werken bedraagt ca. 70 cm.

Tijdelijke weg

De tijdelijke weg wordt aangelegd in KWS-verharding⁵. Deze weg is noodzakelijk om de toegang tot de gevangenis te garanderen tijdens de uitvoering van de werken en heeft een maximale verstoringsdiepte tot 50 cm onder het maaiveld.

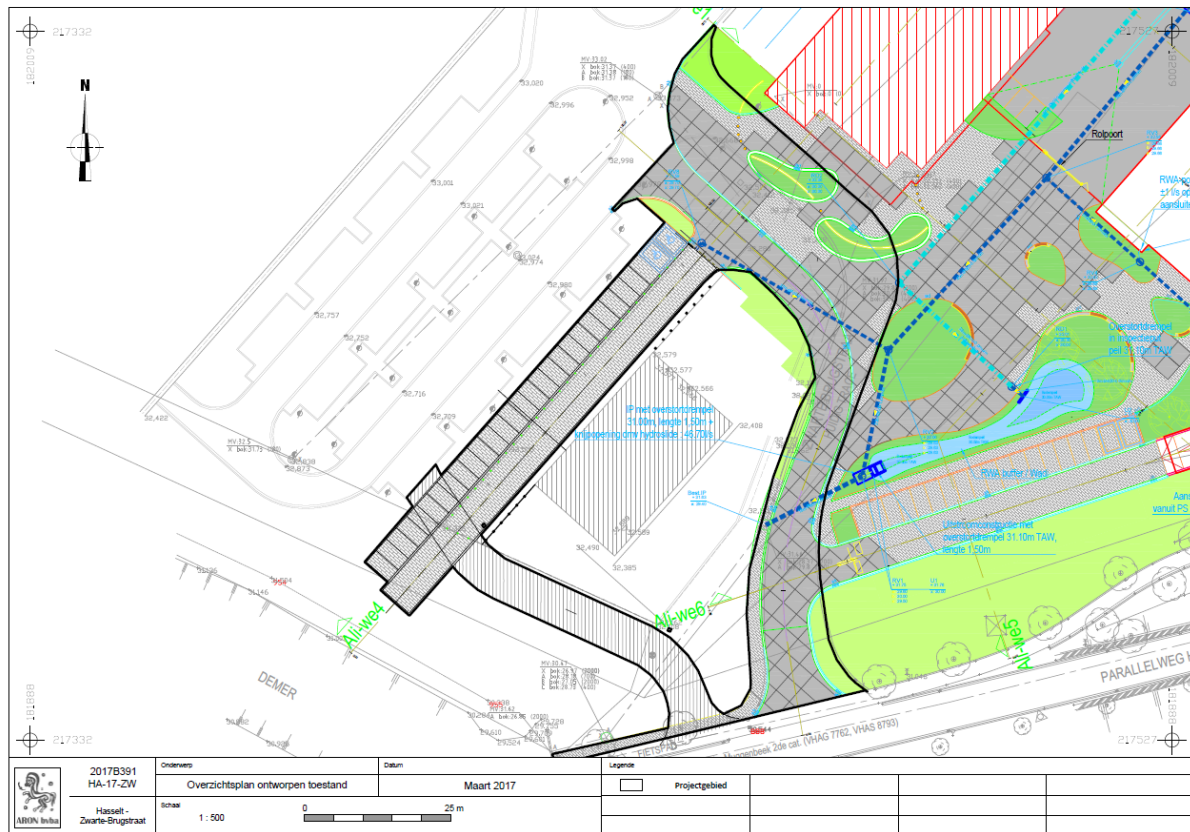
Riolering en nutsleidingen

Ter hoogte van de bezoekersparking en dwars door het nieuwe wegtracé is de aanleg van een riolering (DWA en RWA riolering) gepland, die zal aangesloten worden bij de rest van de site (BIJLAGE 5: Rioleringsplan). Deze zal een maximale diepte van ca. 1,8 m hebben.

⁵ Verharding die bestaat uit materiaal dat enkel door vaste verbinding van koolstof en waterstof is opgebouwd (vaste koolwaterstoffen).

De inplanting van de overige nutsleidingen is niet gekend. Een uitgraving van max. 70 cm diep wordt hiervoor verwacht.

De bodemingrepen zullen machinaal gebeuren d.m.v. een graafmachine.

Afb. 3: Inplantingsplan met aanduiding van het onderzoeksterrein in het zwart (Bron: DBV Architecten, digitaal plan, dd 01/09/2016, aanmaatschaal 1:500, 2017B391)

1.4 Werkwijze, verloop en actoren

Gezien het bureauonderzoek betrekking heeft op een gedeelte openbaar domein dat reeds verstoord is in een recent verleden, diende bijzondere aandacht besteed te worden aan de confrontatie van de toekomstige werken met de landschappelijke en historische situering om na te gaan of een doorslaggevend aspect kan leiden tot een archeologienota met beperkte samenstelling. Uit deze confrontatie bleek dat verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst en dat dus effectief een archeologienota met beperkte samenstelling opgemaakt kon worden (CGP 12.5.3.3.).

De topografische kaart en kadasterkaart werd in het kader van dit vooronderzoek geraadpleegd en weergegeven. De meest recente kleurenorthofoto en de bodemkaart werden eveneens geraadpleegd. Ook het digitaal hoogtemodel werd geraadpleegd. Andere kaarten werden omwille van het gevolgde traject (Archeologienota met beperkte samenstelling) niet weergegeven. Ze bleken immers geen aanvullende informatie te bieden die een potentieel tot kenniswinst aan kan tonen.

In het onderzoek werd gebruik gemaakt van de grondonderzoeken die op en rondom het terrein gebeurden en door de initiatiefnemer werden aangeleverd, met name:

- Rapport nr. 05-06-U6W, Diepsonderingen Verbeke bvba, 2005.
- Technisch Verslag 513885002 – Brandweer, Grontmij Belgium nv, 2014.
- Oriënterend bodemonderzoek NV Kempenland II, Hasselt, Bouwen en milieu NV, 1996.
- Beproeversverslag grondonderzoek, Geo Measuring & analysis, 2014.

Ter aanvulling werd het historisch verleden van het studiegebied onderzocht. Specifiek archiefonderzoek werd niet uitgevoerd vermits het terrein in het verleden niet dicht bebouwd was. Volgende kaarten werden via de website *geopunt.be* geraadpleegd: de *Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden*, opgemaakt op initiatief van Graaf de Ferraris (1771-1778), de *Atlas der Buurtwegen* (1842) en de *Vandermaelenkaart* (1846-1854). Vanwege het gevolgde traject (archeologienota met beperkte samenstelling) worden ook deze kaarten niet weergegeven in het bureauonderzoek. Op geen van deze kaarten kon immers bebouwing worden opgemerkt. De bekomen informatie wordt wel als aanvullend argument gebruikt voor de bepaling van maatregelen.

Om een inzicht te bekomen in de reeds gekende archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied en zijn directe omgeving werd ook de Centrale Archeologische Inventaris geraadpleegd.⁶ Deze online inventaris, opgesteld door het Agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid, biedt een overzicht van alle tot nu toe gekende archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Via het Geoportaal van Onroerend Erfgoed werd eveneens de inventaris van de beschermde archeologische sites, de inventaris van vastgestelde archeologische zones en de inventaris van gebieden waar geen archeologie te verwachten valt, geraadpleegd. De kaarten worden in dit bureauonderzoek niet weergegeven vermits ze niet relevant zijn in het gevolgde traject.

Een visuele terreininspectie werd niet uitgevoerd. Via de orthofoto's kon namelijk een beeld bekomen worden van de huidige inrichting en de gaafheid van het onderzoeksgebied.

De ligging van ondergrondse kabels en leidingen werd opgevraagd via *KLIP*. De initiatiefnemer bezorgde de tot nu gekende informatie over het plangebied.

Het bureauonderzoek werd uitgevoerd door *Inge Van de Staey* van het archeologisch projectbureau *Aron bvba*.

⁶ <https://geo.onroenderfgoed.be/> en <http://cai.onroenderfgoed.be/>

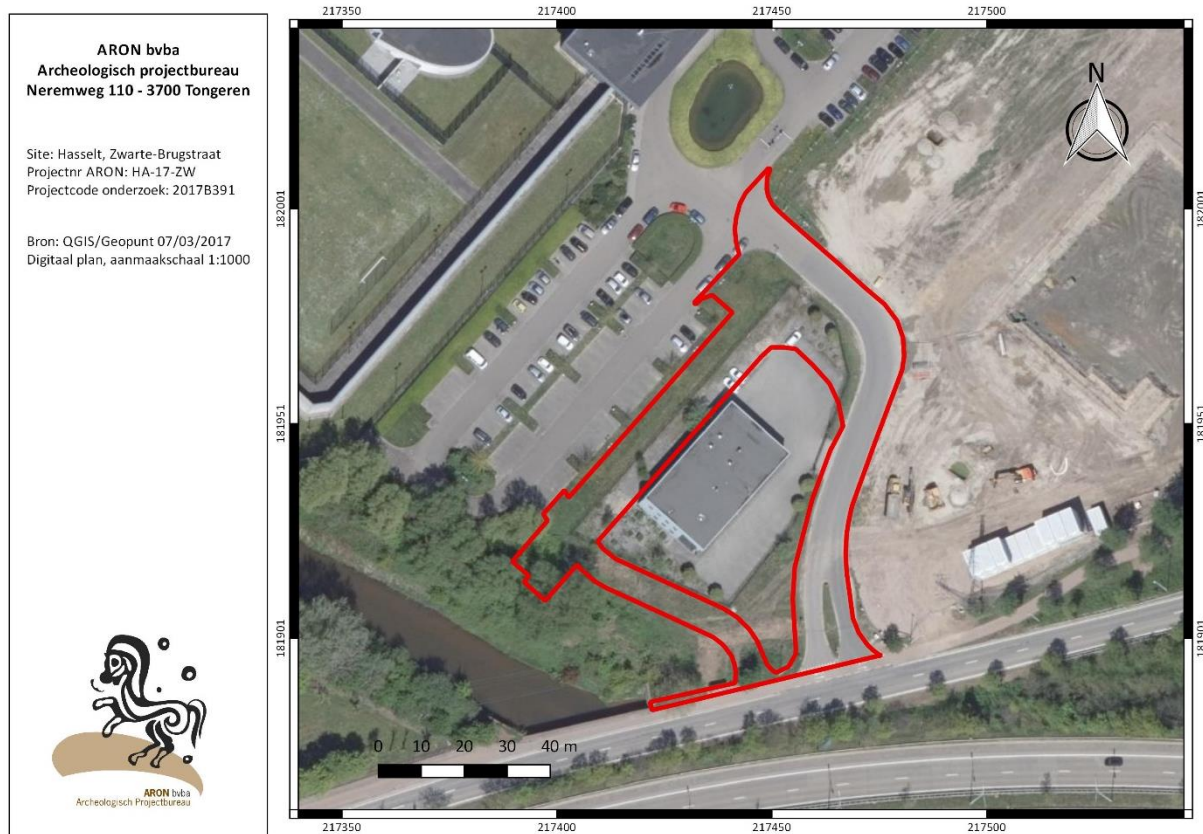
2 Assessment

2.1 Situering van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksterrein situeert zich ter hoogte van de Zwarte-Brugstraat in Hasselt, op ca. 1,5 km ten noordwesten van de historische kern van de stad. Het terrein dat een oppervlakte heeft van ca. 3250m² is kadastraal gekend als Hasselt, 7de afdeling, sectie G, nrs. 335/A3 (deel), 335/9B (deel), 335/D2 (deel), 335/D3 (deel), 335/R2 (deel), 335/A2 (deel), 335/K2 (deel), 335M2 (deel), 335C2 (deel) en 335R2 (deel).

De Zwarte-Brugstraat loopt over het onderzoeksterrein. Verder is ook het noordelijke deel van het onderzoeksterrein grotendeels verhard door een parking van het bedrijfsgebouw dat door deze werken wordt ingesloten. De rest van het terrein ligt braak. (Afb. 4, BIJLAGE 3: Bestaande toestand).

De ring rond Hasselt, de Herkenrodesingel, begrensd het terrein in het zuiden. De gevangenis van Hasselt situeert zich ten noorden van het onderzoeksterrein. Ten oosten van het onderzoeksterrein werd recent het nieuwe brandweergebouw opgetrokken. Het Albertkanaal bevindt zich op ca. 200 m ten noordoosten van het onderzoeksterrein, langs de Slachthuiskaai, die de gevangenis en brandweer in het oosten en noordoosten begrensd. De Demer begrensd het terrein in het westen.

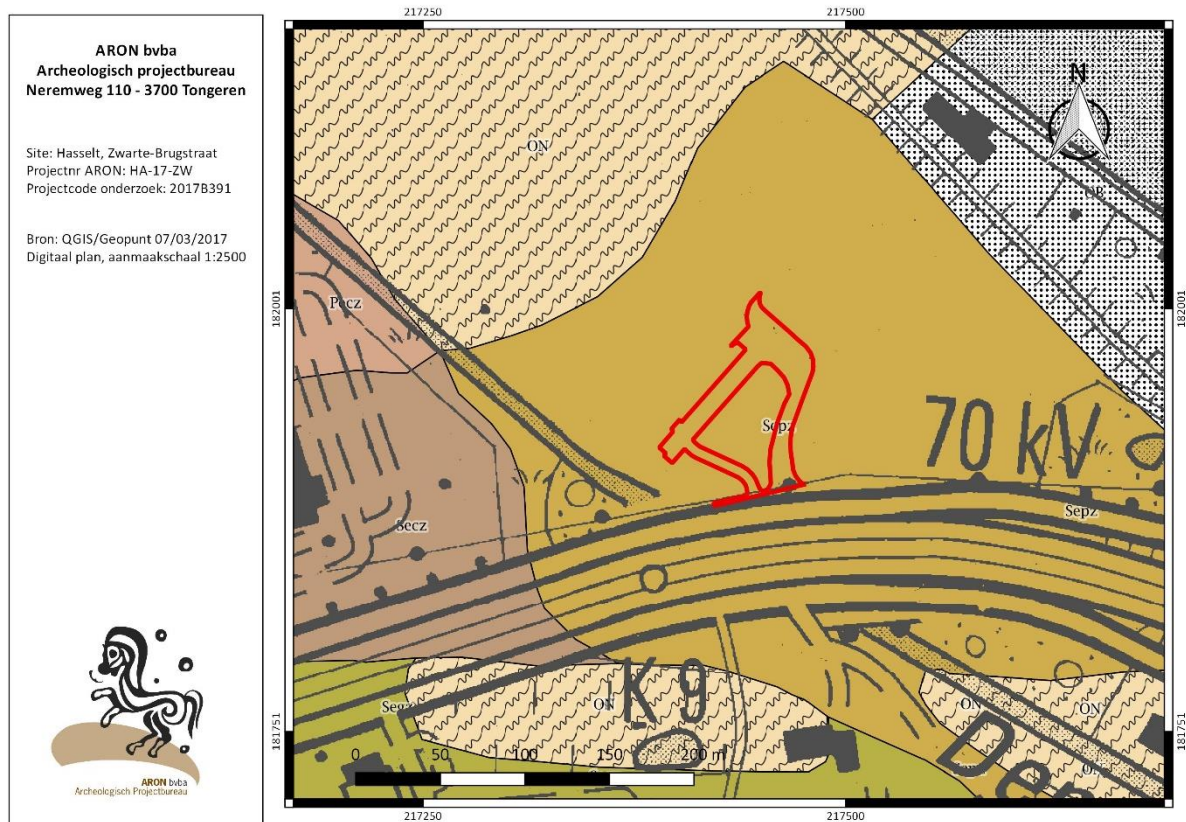

Afb. 4: Kleurenorthofoto met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood)

Het onderzoeksterrein situeert zich langsheen de samenvloeiing van de Oude en Nieuwe Demer te Hasselt. De Nieuwe Demer is een kunstmatige aftakking van de Demer, die vermoedelijk in de 13de eeuw doorheen de stad werd geleid om grachten en molens van water te voorzien.⁷ Gelegen in de alluviale vlakte van de Demer, wordt op de bodemkaart (Afb. 5) een Sepz-bodem weergegeven, een natte grond op lemig zand. Bij deze sterk hydromorfe alluviale bodems kon geen bodemprofielontwikkeling plaatsvinden en komt een sterk roestige Cg-horizont voor vanaf 20 tot 40 cm diepte. Tijdens de winter stijgt het grondwater tot boven het maaiveld, in de

⁷ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/cai/zone/140049>; <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/120926>

zomer daalt het tot 80-125 cm.⁸ Ten noorden en zuiden van het onderzoeksterrein wordt een ON-bodem gekarteerd. Op deze opgehoogde terreinen werden belangrijke hoeveelheden grond opgevoerd, afkomstig uit waterlopen of van autosnelwegen. Dijken langs het Albertkanaal vormen de grootste zones met opgehoogde gronden.⁹

Afb. 5: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksterrein in het rood.

2.2 Historische situering en gaafheid van het onderzoeksterrein

Op basis van een vergelijking van de oude topografische kaarten en het huidige hoogtemodel, kan worden vermoed dat ook het onderzoeksterrein in het verleden werd opgehoogd.

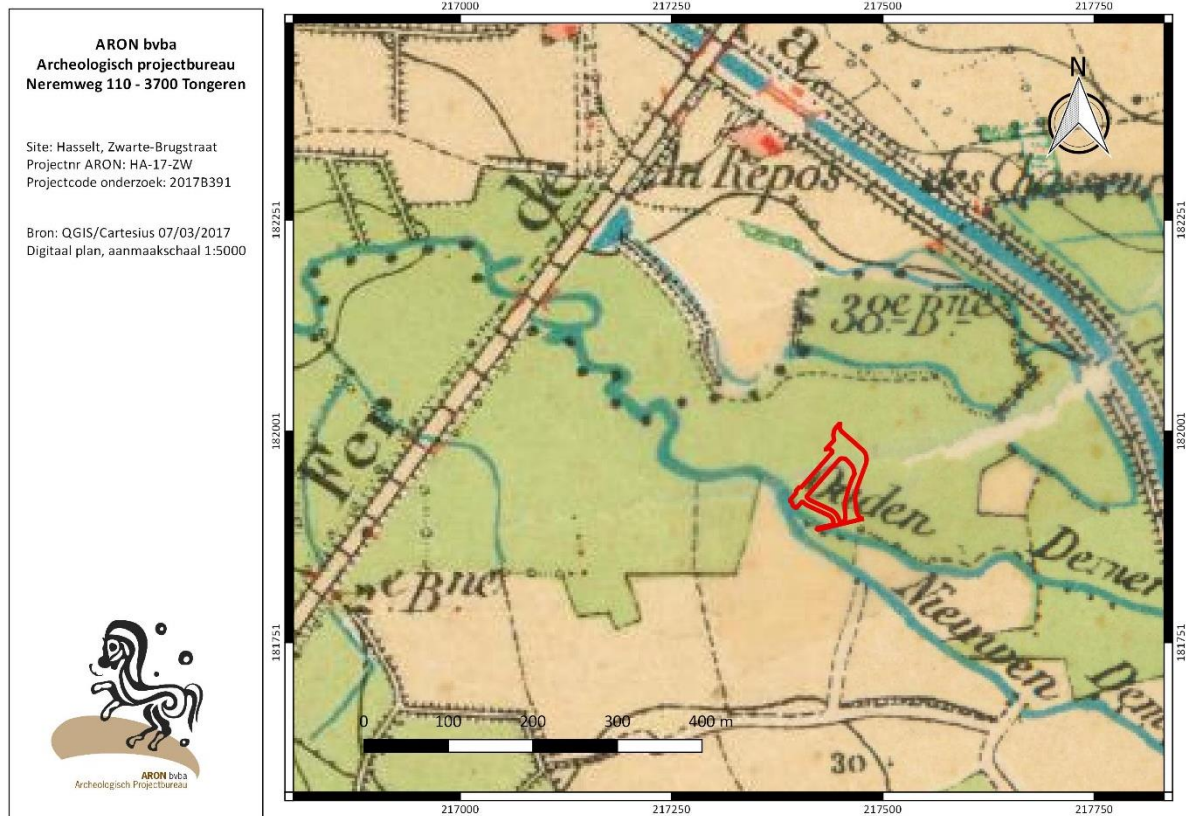
Zo kan het terrein op de topografische kaarten van 1873 (Afb. 6), 1904, 1969, 1981 en 1989 (Afb. 7) gesitueerd worden op een hoogte van ca. 29 tot 30 m TAW. Op basis van het huidige digitale hoogtemodel (Afb. 8) en het hoogteprofiel (Afb. 9) wordt echter duidelijk dat het terrein zich momenteel beduidend hoger bevindt, nl. op een hoogte van ca. 30,8 tot 32,8 m TAW. Dit beeld wordt bevestigd op basis van de grondonderzoeken die in verleden op en rondom rond het onderzoeksterrein gebeurden. Hierbij werd onder een ca. 30 cm dikke oppervlaktelaag tot op een diepte van 1 tot 3 m een pakket zand aangetroffen. Proeven toonden hoge puntweerstand¹⁰ aan in deze bovenste lagen, wat kan wijzen op opgevoerd materiaal. Gezien het terrein in het recente verleden in gebruik was als aan-en afvoerplaats van aanvullingen ten behoeve van activiteiten van de groep Kumpen NV, kan men onder het opgehoogde materiaal vooral zand, stenen, hout en beton verstaan. De activiteiten van de groep Kumpen nv spelen zich immers in de bouwsector en fabricatie van keramische buizen af.

Algemeen kan besloten worden dat het terrein in de 20ste eeuw werd opgehoogd met een 1 tot 3 m dik pakket.

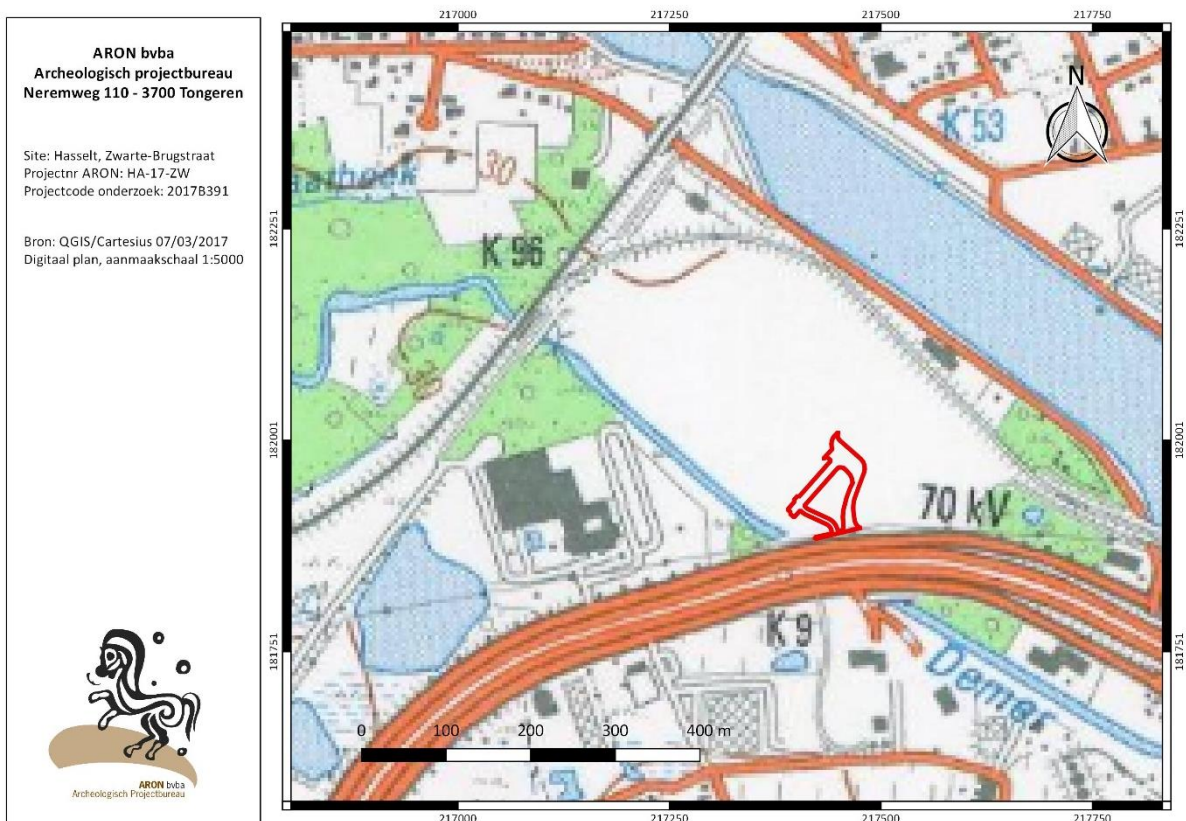
⁸ Baeyens 1977, 55.

⁹ Baeyens 1977, 74.

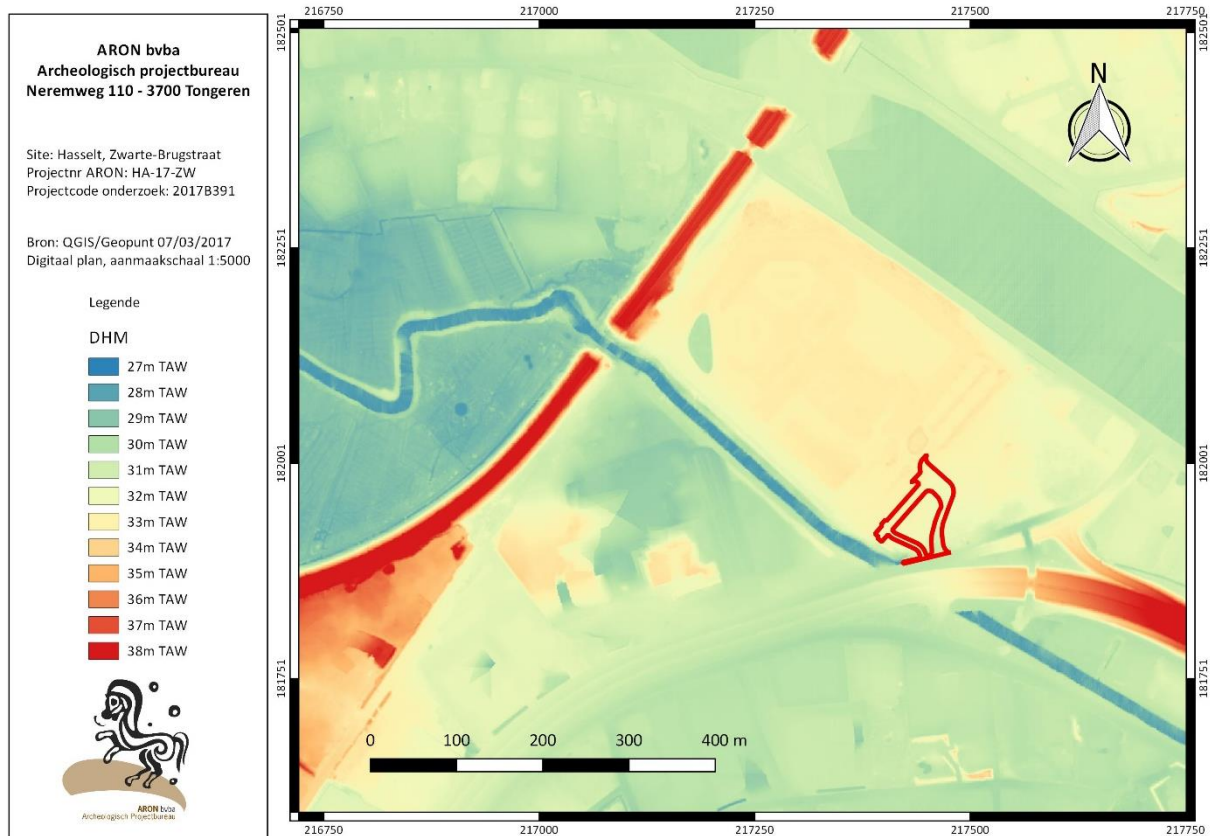
¹⁰ Rapport nr. 05-06-U6W, Diepsonderingen Verbeke bvba, 2005.

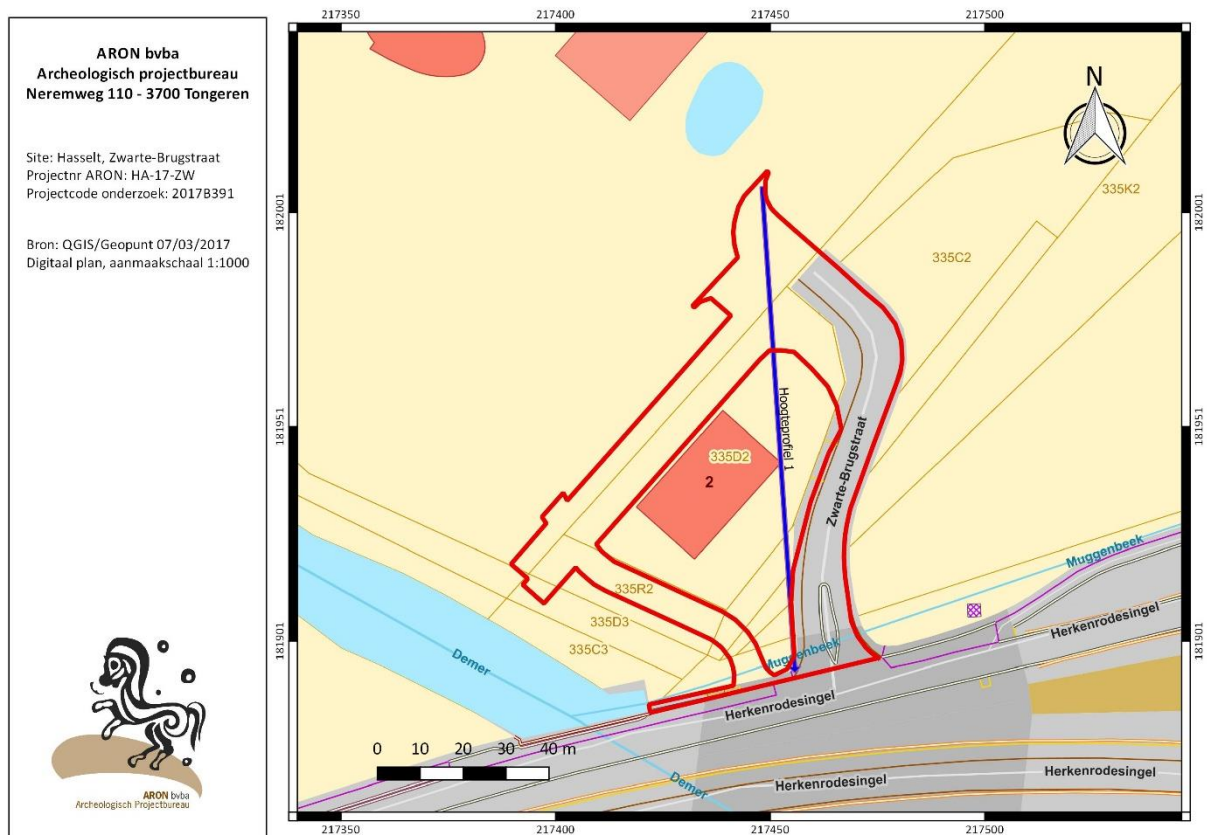
Afb. 6: Topografische kaart van 1873 met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood)

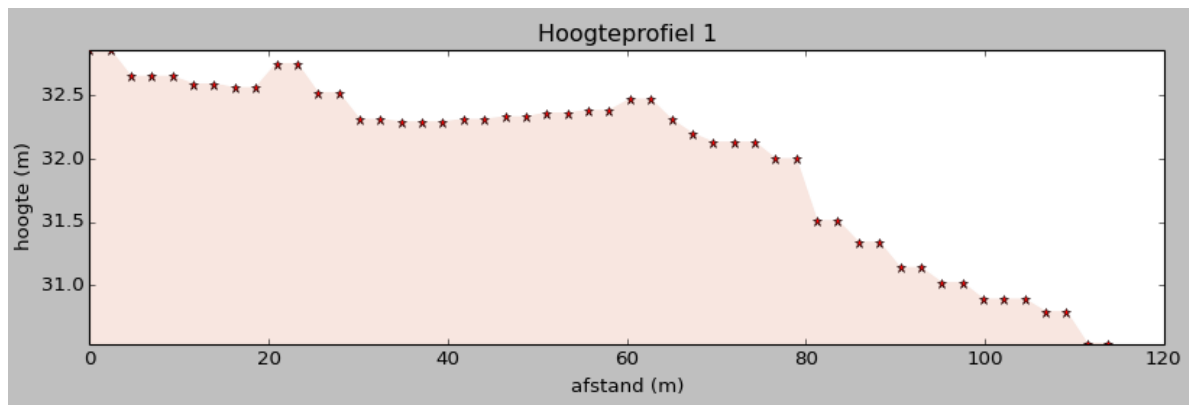
Afb. 7: Topografische kaart van 1989 met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood)

Afb. 8: Uittreksel uit het digitaal hoogtemodel Vlaanderen II met afbakening van het onderzoeksterrein in het rood

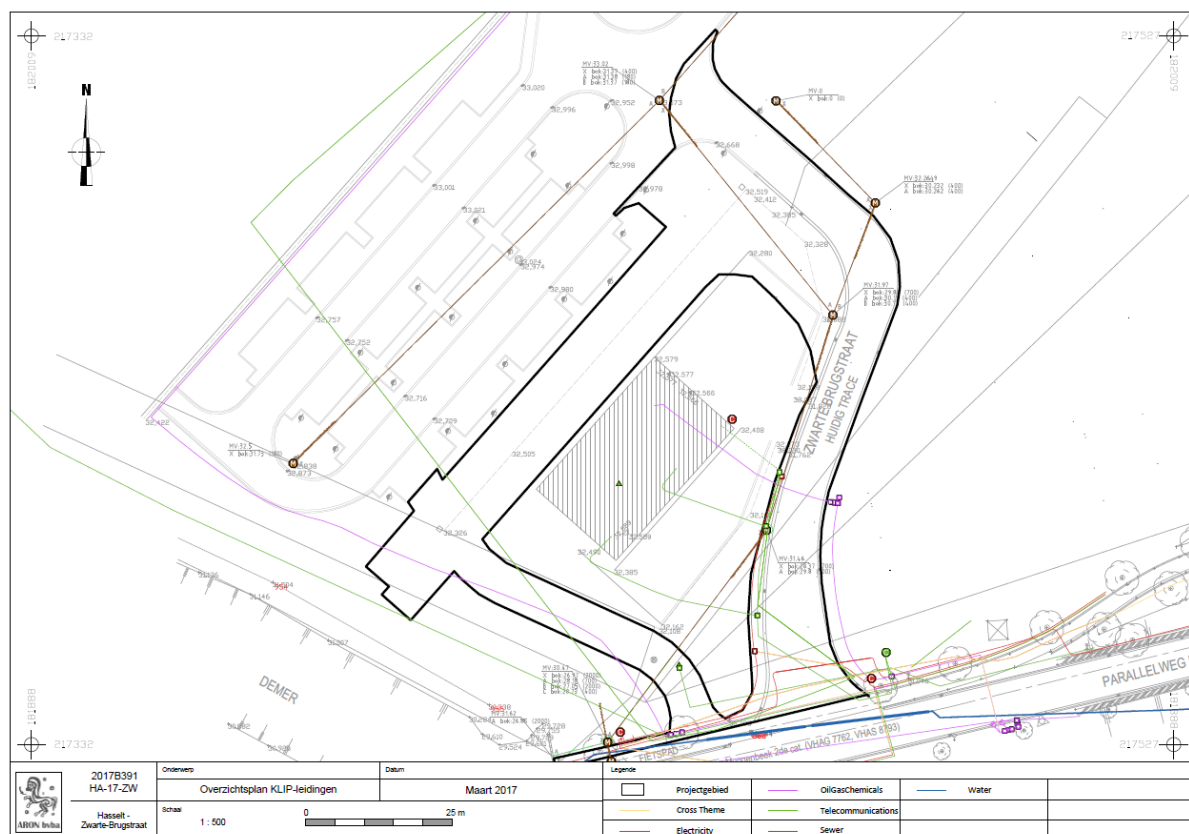

Afb. 9.1: Situering hoogteprofiel op het onderzoeksterrein (rood).

Afb. 9.2: Hoogteprofiel van het onderzoeksterrein (QGIS/Geopunt, digitaal plan, dd. 08/03/2017, 2017B391).

Bij het Kabel- en Leidingen Informatie Portaal (KLIP) werd informatie opgevraagd over de in het plangebied aanwezige nutsleidingen. Gezien de complexiteit en veelvoudigheid van deze leidingen wordt in functie van dit bureauonderzoek met beperkte samenstelling niet elke leiding in detail besproken. Afb. 10 en Bijlage 7 geeft een overzicht van de aanwezige nutsleidingen. Op basis hiervan wordt duidelijk dat de zuidelijke zone van de Zwarte-Brugstraat grotendeels door leidingen is verstoord. Een riolering doorkruist verder het noordelijke deel. Ter hoogte van de tijdelijke weg zijn een gasleiding en een telecommunicatieleiding aanwezig. Hoewel hierbij op te merken valt dat de diepte en breedte van de sleuven voor het uitgraven van deze leidingen tot op heden onbekend blijft, kan op basis hiervan worden vastgesteld dat het onderzoeksterrein door meerdere leidingen wordt verstoord.

Afb. 10: Overzicht aanwezige nutsleidingen op het onderzoeksterrein (KLIP, digitaal plan, dd 08/03/2017, aanmaakschaal 1.500, 2017B391).

2.2 Impact van de bodemingrepen

De huidige bodemingreep neemt een totale oppervlakte in van ca. 3250 m² en situeert zich voornamelijk ter hoogte van de huidige Zwarte-Brugstraat. Verder is ook een deel van het noordelijke deel van het onderzoeksterrein verhard door een parking. Uit de orthofoto's blijkt dat hierdoor al ca. 1720 m² van het terrein ondiep verstoord zal zijn (Afb. 4). Op deze manier blijft nog 1530 m² mogelijk onverstoorde bodem over. Op basis van de korte landschappelijke en historische schets en de informatie uit de grondonderzoeken, wordt echter duidelijk dat het terrein in het recente verleden werd opgehoogd tot een hoogte van ca. 1 tot 3 m. Verder wordt een deel van het terrein door nutsleidingen verstoord.

De geplande bodemingrepen bereiken slechts een diepte van ca. 50 tot 70 cm, met uitzondering van de aanleg van een riolering (DWA en RWA riolering) die een maximale diepte heeft van ca. 1,8 m. Zo zijn enkel in de zone van de riolering bodemingrepen gepland die het archeologisch bodemarchief zouden kunnen verstoren. Toch is ook hier het aantreffen van een onverstoorde bodem moeilijk te bepalen aangezien de dikte van de ophoging tot ca. 3 m kan rijken. Op basis hiervan kan besloten worden dat de bodemingrepen quasi volledig in een verstoorde en/of opgehoogde bodem zullen plaatsvinden.

2.3 Kenniswinst

Aangezien een groot deel van het terrein een reeds verstoorde bodem bezit door de aanleg van de huidige Brugstraat en de parking, kan slechts in een zone van ca. 1530 m² een ongeroerde bodem aangesneden worden. Op basis van de korte landschappelijke en historische schets, wordt echter duidelijk dat het terrein in het recente verleden werd opgehoogd. Dit beeld wordt bevestigd op basis van de grondonderzoeken die in verleden op en rondom rond het onderzoeksterrein gebeurden. Het terrein was in het recente verleden immers in gebruik als aan- en afvoerplaats van aanvullingen ten behoeve van activiteiten van de groep Kumpen NV. Hieronder dient men dan vooral zand, stenen, hout en beton te verstaan, vermits activiteiten van de groep Kumpen nv zich in de bouwsector en fabricatie van keramische buizen afspelen.

De geplande bodemingrepen bereiken slechts een diepte van ca. 50 tot 70 cm, met uitzondering van de aanleg van een riolering (DWA en RWA riolering), die een maximale diepte heeft van ca. 1,8 m. De bodemingrepen zullen daarom (quasi) volledig in een verstoorde en/of opgehoogde bodem plaatsvinden.

Bijkomend blijkt uit raadpleging van historische kaarten (*Ferrariskaart*, *Atlas der Buurtwegen en Vandermaelenkaart*) dat het terrein in het verleden steeds onbebouwd was. Vermoedelijk was het terrein, dat langs de Demer gelegen is, te nat voor bewoning.

De combinatie van het feit dat het terrein grotendeels verstoord en opgehoogd werd vanaf de jaren '90 van de vorige eeuw, historische kaarten geen bebouwing op het terrein weergeven, en de bodemingrepen quasi volledig in een verstoorde en/of opgehoogde bodem zullen plaatsvinden, maakt dat het potentieel op kennisvermeerdering erg gering is. Daarom wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.

2.4 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvraag werd tijdens het bureauonderzoek behandeld:

Welke doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader leidt tot de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling en beschrijf dit aspect.

De recente historische beschrijving van het terrein, met inbegrip van de recente ophogingen en de confrontatie hiervan met de huidige geplande werken, toont aan dat verder onderzoek van het terrein in het kader van toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot kenniswinst. Het merendeel van het terrein blijkt immers opgehoogd.

De geplande bodemingrepen bereiken slechts een diepte van ca. 50 tot 70 cm, met uitzondering van de aanleg van een riolering (DWA en RWA riolering), die een maximale diepte heeft van ca. 1,8 m. Zo zijn enkel in de zone van de riolering bodemingrepen gepland die het archeologisch bodemarchief zouden kunnen verstoren. Toch is ook hier het aantreffen van een onverstoord bodem moeilijk te bepalen aangezien de juiste dikte van de ophoging tot ca. 3 m kan rijken. Op basis hiervan kan besloten worden dat de bodemingrepen quasi volledig in een verstoord en/of opgehoogde bodem zullen plaatsvinden

De afwezigheid van bebouwing in het verleden en de landschappelijke situatie, gelegen in de alluviale vlakte van de Demer en vermoedelijk te nat voor bewoning wijzen daarenboven niet op een hoog archeologisch potentieel voor het terrein.. De combinatie van deze factoren maakt dat het potentieel op kennisvermeerdering voor dit terrein zeer beperkt is en dat de kosten van een archeologisch onderzoek niet zouden opwegen tegen de geringe kenniswinst die dit zou opleveren.

2.5 Datering en interpretatie

Het onderzoeksterrein is tot op heden onbebouwd en omvat enkel recente verstoringen met name een recente wegenis, nutsleidingen, riolering en een parking. Bijkomend blijkt dat het ganse terrein van de jaren '90 van de 20ste eeuw werd opgehoogd.

3. Samenvatting

De initiatiefnemer plant op een ca. 3250 m² groot terrein aan de Zwarte-Brugstraat te Hasselt (7de afdeling, sectie G, nrs. 335/A3 (deel), 335/9B (deel), 335/D2 (deel), 335/D3 (deel), 335/R2 (deel), 335/A2 (deel), 335/K2 (deel), 335M2 (deel), 335C2 (deel) en 335R2 (deel)) de aanleg van een bezoekersparking en toegangsweg voor het politiegebouw. Alvorens deze bodemingrepen kunnen plaatsvinden, zal de bestaande wegenis en verharding op het terrein opgebroken worden.

Uit de confrontatie tussen de toekomstige werken en de historische beschrijving van het onderzochte gebied, bleek dat verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst. Vermoedelijk was het onderzochte gebied bovendien steeds te nat voor bewoning.

Bijgevolg werd dan ook een archeologienota met beperkte samenstelling opgemaakt en wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.

